

UDENRIGSMINISTERIET

Grund- og nærhedsnotat

Enhed:
Europapolitisk kontor
(EUP)

Kommissionens forslag til ændring af forordningerne om:

- **Den Europæiske Fond for Regionaludvikling (Regionalfond- den)¹,**
- **fælles bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond og om generelle bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden og Den Europæiske Hav- og Fiskerifond² (CPR-forordningen)**

Dato:
08-04-2020
Sagsnummer:
2020 - 622

KOM(2020) 138

Nyt notat

1. Resumé

Kommissionen har som en del af indsatsen for at afbøde konsekvenserne af COVID-19 fremsat forslag om en række ændringer til den såkaldte CPR-forordning, der indeholder fælles bestemmelser for en række EU-fonde, samt til forordningen for Den Europæiske Regionaludviklingsfond (Regionalfond). Ændringerne er en opfølgning på Kommissionens tidligere fremsatte forslag "Corona Response Investment Initiative". Forslagene har navnligt til formål yderligere at øge fleksibiliteten i udmøntningen af samhørighedsmidler, så endnu ikke udmøntede samhørighedsmidler kan anvendes til initiativer, der kan afbøde de socioøkonomiske konsekvenser af COVID-19.

Regeringen er positiv over for de foreslåede ændringer for så vidt angår øgede muligheder for at målrette eksisterende strukturfondsmidler til initiativer, der potentielt kan hjælpe med at finansiere udgifter relateret til at afbøde nogle af de økonomiske konsekvenser af COVID-19. Regeringen lægger vægt på, at ændringerne tilfører fleksibilitet og handlefrihed ift. at adressere konsekvenserne af COVID-19 med eksisterende fondsmidler.

Regeringen lægger samtidig vægt på, at ændringerne er af tidsbegrænset karakter, og fortsat vil blive komplementeret af national finansiering, idet det principielt vurderes at være et vigtigt grundelement for at sikre størst mulig kvalitet i de gennemførte projekter. Regeringen lægger hertil vægt på at afledte merudgifter som følge af forslaget så vidt muligt finansieres via omprioritering, så yderligere national finansiering begrænses mest muligt.

Forslaget forventes som følge af øget afløb af samhørighedsmidler at få væsentlige statsfinansielle konsekvenser via det danske bidrag til EU-budgettet. Kommissionen skønner at forslaget vil fremrykke betalingerne til strukturfonde i størrelsesorden på 8,5 mia. euro i 2020, hvilket isoleret set vil medføre et merbidrag på 1,2 mia. kroner i 2020.

¹ Forordning nr. 1301/2013

² Forordning nr. 1303/2013

2. Baggrund

Kommissionen fremlagde 2. april 2020 – i tillæg til tidligere ændringer fremsat 13. marts 2020 og vedtaget 30. marts - et ændringsforslag til den såkaldte CPR-forordning samt forordningen for Den Europæiske Regionaludviklingsfond (Regionalfond) under samhørighedspolitikken. Forslagene har til formål at øge fleksibiliteten i udmøntningen af samhørighedsmidler, så udestående samhørighedsmidler kan anvendes til initiativer, der kan afbøde de socioøkonomiske konsekvenser af COVID-19. Der er ikke tale om, at der tilføres nye midler til EU's samhørighedspolitik, eller at der ændres på landefordelingen.

3. Formål og indhold

For at kunne adressere COVID-19-krisens konsekvenser styrkes på en række områder mulighederne for fleksibelt at bruge medlemslandenes samhørighedsmidler til indsatser rettet mod COVID-19.

Der lægges op til, at man inden for eksisterende strukturfondsforpligtigelser for 2020 kan flytte midler mellem Regionalfond, Samhørighedsfonden og Socialfonden, for derved bedre at kunne fokusere indsatserne dér, hvor de kan gøre en forskel. Sådanne overførsler kan dog ikke berøre støtte fra strukturfondene til ungebeskæftigelsesinitiativet og bistand til de socialt dårligst stillede.

Der lægges ligeledes op til at øge fleksibiliteten mellem regionskategorierne inden for samme land, således at man, inden for eksisterende strukturfondsforpligtigelser for 2020, kan overføre midler frit mellem kategorierne (mere udviklede regioner, transitionsregioner og mindre udviklede regioner). De overførte midler skal gå til COVID-19 relaterede tiltag.

Der lægges samtidig op til, at fuldt implementerede operationer, der normalt ikke er støtteberettigede, gøres støtteberettigede, hvis der er tale om operationer til styrkelse af COVID-19 responskapaciteten.

Flytning af midler mellem fondene og overførsler mellem regionskategorier kræver ændring af de operationelle programmer, som vil skulle godkendes af Kommissionen. Der lægges hertil op til, at programændringerne, foretaget efter forordningens vedtagelse, ikke vil være bundet af reglerne om såkaldt tematisk koncentration. Det betyder, at landene kan afvige fra de fastlagte mindstekrav til fordelingen af strukturfondsmidlerne for i stedet at fokusere dem på at finansiere tiltag, der kan afbøde konsekvenserne af COVID-19. Ændringen gælder dog ikke for indsatser vedrørende bæredygtig byudvikling, hvor der fortsat som minimum skal anvendes 5% af regionalfondsmidlerne.

For at aflaste de nationale budgetter, lægges der fra Kommissionens side op til at gøre det muligt at undtage fra kravet om national medfinansiering. Dette gælder al støtte under samhørighedspolitikken, men er begrænset til regnskabsåret 2020-21. Det forudsætter en anmodning fra medlemsstaten og Kommissionens godkendelse.

Der foreslås også en række administrative lempelser. Modsat de aktuelle regler, foreslås det, at partnerskabsaftalerne ikke skal ændres frem til udgangen af programperioden, hverken som følge af programændringer eller hvis midler overføres fra en EU-fond til en anden EU-fond inden for samme land. En partnerskabsaftale er et strategisk planlægningsdokument mellem medlemsstaten og Kommissionen. Herudover udskydes fristen for årsrapporten for 2019 fra 31. maj til 30. september 2020 for at frigøre administrativ kapacitet i medlemslandene. Visse dokumentationskrav frafalder for at undgå implementeringsforsinkelser, når finansielle instrumenter understøtter små- og mellemstore virksomheders arbejdskapital. Det fastlægges desuden, at COVID-19 udbruddet udgør en særlig omstændighed, så revisionsmyndigheden kan anvende den administrativt mindre bebyrdende ikke-statistisk stikprøvet metode for kontroller i regnskabsperioden 1. juli 2019 til 30. juni 2020. Mulighederne for at yde støtte til små og mellemstore virksomheders arbejdskapital i forbindelse med finansielle instrumenter under Landdistriktsfonden foreslås udvidet. De støtteberettigede udgifter kan maksimalt udgøre 200.000 EUR pr. bedrift/støttemodtager.

Der vil derudover i et vist omfang blive indført yderligere fleksibilitet ved slutfregningen for indeværende programperiode for, at medlemsstaterne kan have op til 10 pct. overforbrug på en prioritet – blot der er tilsvarende underforbrug på andre prioriteter inden for samme fond og program.

Der indføres endvidere en teknisk ændring i regionalfondsforordningen om støtte til kriseramte virksomheder, som skaber overensstemmelse med de midlertidige rammebestemmelser for statsstøtte i relation COVID-19 krisen.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Der foreligger ikke en udtalelse fra Europa-Parlamentet.

5. Nærhedsprincippet

Da Kommissionens forslag vedrører fonde, der skal fungere på europæisk plan kan det kun behandles på EU-niveau. Forslaget er således i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

6. Gældende dansk ret

Der forventes ikke ændringer af gældende dansk ret.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Forslaget vurderes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser.

Statsfinansielle konsekvenser

Selv om der ikke lægges op til at øge forpligtelserne til samhörighedsområdet vil forslaget forventeligt få væsentlige statsfinansielle konsekvenser via det danske bidrag til EU-budgettet. Som følge af den øgede fleksibilitet, der foreslås indført, skønnes forslaget at medføre at midler, der enten ville have været annulleret eller faldet til betaling i efterfølgende år kan anvendes hurtigere i medlemslandene. Kommissionen op-

lyser, at forslaget vil medføre en fremrykning af 8,5 mia. euro i betalinger i 2020, hvilket vil medføre statsfinansielle konsekvenser i størrelsesorden af 1,2 mia. kroner via EU's budget, svarende til den danske finansieringsandel på ca. 2 pct.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Eventuelle erhvervsøkonomiske konsekvenser vil afhænge af udmøntningen af tiltagene i Danmark.

Beskyttelsesniveauet og andre konsekvenser

Forslaget vurderes ikke at påvirke beskyttelsesniveauet i Danmark.

8. Høring

Sagen har ikke været i høring.

9. Forhandlingssituationen

Der forudses bred støtte til Kommissionens forslag på linje med forudgående forslag til ændringerne af forordningerne under samhørighedspolitikken. En række medlemslande havde gerne set en række yderligere ændringer af forordningerne, herunder fx længere tid til at udnytte allokerede midler. I lyset af hensynet til, at medlemslandene hurtigst muligt skal kunne planlægge og udmønte midlerne, er det imidlertid umiddelbart forventningen, at størstedelen af medlemslandene vil afstå fra egentlige ændringsforslag for at muliggøre en hurtig vedtagelse af forslaget.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen er positiv over for foreslåede ændringer for så vidt angår øgede muligheder for at målrette eksisterende strukturfondsmidler til initiativer, der potentielt kan hjælpe med at afbøde nogle af konsekvenserne af COVID-19. Det er vigtigt med en hurtig og fleksibel indsats fra europæisk side.

Derfor er regeringen positiv over for, at der lægges op til at kunne omprioritere eksisterende strukturfondsmidler til initiativer, der kan afbøde konsekvenserne af COVID-19.

Regeringen lægger samtidig vægt på, at strukturfondsmidler fortsat vil blive komplementeret af national finansiering, idet det principielt vurderes at være et vigtigt grundelement for brugen af EU's samhørighedsmidler, herunder for at sikre fokus og størst mulig kvalitet i de gennemførte projekter.

Regeringen lægger vægt på, at afledte merudgifter som følge af forslaget så vidt muligt finansieres via omprioritering, således at yderligere national finansiering begrænses mest muligt.

Regeringen er ligeledes positiv over for ændringer, der tilfører yderligere fleksibilitet og handlefrihed ift. nationalt at kunne adressere konsekvenserne af COVID-19 ved brug af EU's samhørighedsmidler, og finder generelt, at der bør sikres mest mulig fleksibilitet i den nuværende ekstraordinære situation.

Regeringen finder det samtidig vigtigt, at ændringerne er tidsbegrænsede til udgangen af de nuværende forordninger. Der er tale om en ekstraordinær situation i lyset af COVID-19. Derfor lægges der vægt på, at forvaltningen af fondene, og de gældende bestemmelser, når situationen er normaliseret, fremadrettet vender tilbage til almindelige gældende regler for implementering af EU-budgettet.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg til skriftligt forhandlingsoplæg d. 6. april 2020.